

Debatt: Förskingra inte Liberalernas friskolepolitik

17 APRIL 2024

“Liberalerna är drivande i att göra upp med borgerlighetens friskolearv”, skriver Johan Pehrson, Lotta Edholm och Fredrik Malm i Expressen (11/4). Vilket är detta arv? Det är arvet från Bengt Westerberg, att ge familjer egenmakt över de viktigaste besluten i deras liv: val av skola och vård. Det är arvet att stödja eldsjälarna i deras entreprenörskap, inte minst professionella kvinnor med vilja att skapa något bättre än vad de erfarit i de offentliga monopolerna. Det är även arvet från Jan Björklund, som drev fram principen om “lika villkor” för friskolor och som använde ordningen, lärarauktoriteten och lärfokuset i Barbara Bergströms skapelse Engelska Skolan som inspiration för liberal skolpolitik.

Nu har partiledaren för dagen bestämt sig för att Liberalerna ska stå för helt motsatt politik, gå i spetsen för att bekämpa friskoleväsendet. Alla kan se att denna omkastning

grundas endast på ett taktisk kalkyl. Fennison känner sig inte berövat med vänsterens angrepp. Han tycks, som Svend Dahl (förra chefen för Liberala Nyhetsbyrån) skriver "förväxla de skrämiga vänsterdebattörer som kallar sig 'skoltwitter' med någon form av bred föräldraopinion". Genom att ta över Magdalena Anderssons vokabulär tror han sig kunna bli vän med vänstermedia igen, och återföra Liberalerna till ställningen som "skolpartiet".

När detta politiska val väl träffats, följer argumenten med. De grundas inte på fakta utan på ett rent politiskt behov att rättfärdiga lappkastet. Så kommer det sig att lögnen kastas fram som om de var sanning. NU:s [intervju med skolministerns stabschef](#) (11/4) är ett av uttrycken för detta. Denne påstår att friskolor får orättvist hög skolpeng, när de i själva verket får i snitt 11 000 kronor mindre per elev i ersättning (se Michaela Valterssons gedigna studie), efter kontroll för skillnader i elevsammansättning. Det hänger samman med faktorer som L nogsamt undviker att nämna: manipulation av ersättningen för lokaler, underbetalning för administration, med mera.

Stabschefen säger: "Framförallt handlar det om att det har växt fram stora skolkoncerner där många varken bidrar med kvalitet, pedagogisk bredd eller kostnadseffektivitet." Men skolor som har växt till att bli stora, har gjort det just för att de skapat alternativ som många föräldrar eftersökt. Kvalitet är det enda som kan driva växt och även lönsamhet långsiktigt.

Vad gäller kvalitet, har Gabriel Heller-Sahlgren nyss visat att friskolornas elever presterade hela 20 poäng bättre i Pisa 2022, externt rättad, än de kommunala grundskolorna (även här med kontroll för elevsammansättning). Det motsvarar ett helt läsårs inläring! Friskolorna har heller inte sett någon nedgång i resultat på grund av pandemin, troligen en följd av att de kämpade på ännu hårdare. Men skolministern valde att totalt grundlöst skylla nedgången på friskolorna, som i grundskolan har ungefär 15 procent av alla elever.

Friskolorna har heller inte sett någon nedgång i resultat på grund av pandemin, troligen en följd av att de kämpade på ännu hårdare. Men skolministern valde att totalt grundlöst skylla nedgången på friskolorna, som i grundskolan har ungefär 15 procent av alla elever.

Vad gäller pedagogik har vi skrivit en hel bok, "Tough Love", om vad Internationella Engelska Skolan bidragit med. Kunskapsskolan införde en modell för individuell anpassning som också varit framgångsrik. Pysslingen, nu del av Academedia, skapades av liberalerna Thomas Berglund och Bert Levin med den innovativa tanken att ha fler

förskollära och förhållande till barnskolare. Statschefen vet inte vad han talar om, men förtalar ändå entreprenörers livsverk.

Det är svårt att förstå hur en partiledares taktiska behov kan i ett slag avveckla decennier av stolt liberalt arv, därtill rörande en idé som ligger vid kärnan av vad liberalismen rimligen står för: ja till förnyare, ja till att vidga människors makt över sina liv.

För att citera Svend Dahl igen: "Liberalernas idéer om att döda valfriheten i skolan – för det är vad det handlar om, tro ingenting annat – är ett intellektuellt haveri... Och det går snabbt när man åker utför."

"Man har trott sig kunna desarmera vänstervågen genom att gå den till mötes... Men det går inte att möta vänstern på halva vägen. Försöker man så har man förlorat."

Nästa område för en socialistisk återställare är vården, som vi nu ser i Stockholm och Göteborg. Sedan kommer, var så säker, Bengt Westerbergs mest stolta arv: rätten för handikappade att välja sin egen personliga assistent. Liberaler sätter ytterligare fart på den boll som satts i rullning.

Hans Bergström

Verksam för Internationella Engelska Skolan och gift med dess grundare Barbara Bergström. Var personlig assistent och talsskrivare för de tre Fp-ledarna Gunnar Helén, Per Ahlmark och Ola Ullsten.

Dela med andra

redaktionen